

Formulier beantwoording technische vragen gemeenteraad en commissies

Soort vraag: Raad

Steller van de vraag en partij: De heer Halkes, CDA

Datum: 20-12-2022

Onderwerp: Afvalpas

- Vraag** Hoeveel van deze in de uitzending genoemde onveilige afvalpassen zijn er in omloop in onze gemeente?
- Antwoord** Er zijn op dit moment circa 8.000 passen in gebruik in de gemeente Lansingerland.
- Vraag** Wat zijn de kosten om al deze onveilige passen te vervangen?
- Antwoord** Het college ziet geen noodzaak om de passen te vervangen. In de verdere beantwoording lichten wij dit toe.
- Een grove indicatie van de kosten voor vervanging van de passen is € 125.000,-.
- Bij vervanging van de passen zou eventueel ook aanwezige software en hardware aangepast/vervangen moeten worden. Dit kost naar schatting circa € 250.000,-. Dit is echter afhankelijk van de dan geldende marktprijzen voor zowel de passen als andere benodigde software en hardware.
- Vraag** Weet het college al dat deze afvalpassen onveilig zijn voor de mifare classic clone? En zo ja, sinds wanneer?
- Antwoord** Het college is, door de recente berichtgevingen, op de hoogte van het feit dat een Mifare classic afvalpas te kopiëren is.
- Vraag** Is er een analyse gemaakt van de mogelijke impact van deze onveilige pas? Zo ja, mogen we die dan inzien? Zo nee, waarom niet.
- Antwoord** Het college heeft direct contact op laten nemen met de leverancier en uit laten zoeken of de afvalpas nog voldoet aan de voorwaarden van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG): de pas voldoet daar aan. Bij het kopiëren worden er namelijk geen persoonsgegevens gekopieerd. Het is wel mogelijk dat iemand een kopie maakt om daarmee zelf gebruik te maken van een ondergrondse container.
- De impact van het kopiëren is geanalyseerd samen met de inzamelaar en de leverancier van de passen. Ook is door een externe derde partij een quick scan uitgevoerd.

Het kopiëren van de afvalpas betekent dat een inwoner zich niet (direct) bewust is van het feit dat iemand anders gebruik maakt van de gekopieerde pas en daarmee aanbiedingen restafval op het huishouden van de originele pas laat boeken. Dit heeft voor het huishouden van de originele afvalpas de consequentie dat er aanbiedingen restafval op dat adres geregistreerd worden.

Vraag Als een pas wordt gekopieerd en gebruikt zonder medeweten van de eigenaar, hoe kan hij of zij dan aantonen dat een deel van de rekening niet klopt? Of ligt de bewijslast bij de gemeente?

Antwoord Het Container Management Systeem voert controles uit op verdachte aanbiedingen. Bijvoorbeeld als er opeens een hoog aantal aanbiedingen op een pas voorkomt. Mocht zich met een bepaalde afvalpas een verdachte aanbieding van restafval voordoen dan wordt deze geblokkeerd en ontvangt de inwoner een nieuw exemplaar.

Het huishouden dat de afvalpas verstrekt krijgt is te allen tijde zelf verantwoordelijk voor het beheer van de pas. Om inwoners tijdig inzicht te geven in het aantal aanbiedingen maakt Lansingerland gebruik van de restafvalteller van het SVHW. Inwoners kunnen met ingang van 2023 maandelijks via Mijn restafvalteller van het SVHW zien wat het eigen aanbiedgedrag is en controleren of er geen onjuiste aanbiedingen geregistreerd zijn. Hierdoor komt een huishouden achteraf niet voor financiële verrassingen te staan. Het initiatief om dit te controleren ligt bij de inwoner. Indien een inwoner niet digitaal vaardig is neemt deze contact op met het SVHW.

We roepen inwoners op om direct contact met Renewi op te nemen als er verdenkingen zijn dat de afvalpas gekopieerd is.

Vraag Wat maatregelen neemt de gemeente om misbruik tegen te gaan?

Antwoord Op korte termijn vindt er een upgrade plaats voor de passen en de paslezers waardoor de passen niet meer te kopiëren zijn en het gebruik van eventuele reeds gekopieerde passen op de paslezers van de verzamelcontainers niet mogelijk is.

Omdat de technologische ontwikkelingen snel gaan zal het nodig zijn om dit soort upgrades periodiek te herhalen. Hierover blijven wij continu over in gesprek met de leveranciers.

Via het Container Management Systeem van Renewi kunnen wij periodiek controles uitvoeren op verdachte aanbiedingen. Denk hierbij aan een hoge hoeveelheid aanbiedingen op 1 pas.

Wij willen benadrukken dat een huishouden de afvalpas in bruikleen krijgt en deze moet behandelen als zijnde haar eigen eigendom en deze blijft eigendom van de gemeente danwel inzameldienst. Deze mag per definitie niet gekopieerd worden.

In onze communicatie-uitingen zullen we hier de nadruk op leggen. We roepen inwoners op om goed met de afvalpas om te gaan en deze te behandelen als zijnde een betaalpas. Deze leen je niet uit, laat je niet zomaar ergens liggen en berg je goed op. Om de pas te kunnen kopiëren

moet deze daadwerkelijk in handen zijn van de persoon die de pas wenst te kopiëren en daar de middelen/kennis voor heeft. Door de pas goed te beheren is dit niet mogelijk.

- Vraag Welke chip wordt er gebruikt in de klico's? Welke beveiligingsstandaarden zijn daarop van toepassing?
- Antwoord In de minicontainers voor restafval zit de STOSAG FDX 125kHz chip. Beveiligingsstandaard: Read-only FDX-transponder, Cyclische uitlezing, ASK-modulatie, volgens FDX-A of FDX-B-protocol, ISO 11784/11785 uniek genummerd (64 bit), EN14803 BDE en STOSAG-conform. Bij het 'read-only' concept is herprogrammering of wijziging van de unieke identificatiecode niet mogelijk.
- Vraag In de uitzending verwijst de gemeente naar de procesrichtlijnen van het NVRD. Dat zijn echter procesbeschrijvingen, geen voorschriften voor beveiliging. Hoe kijkt het college terug op deze reactie?
- Antwoord Het college staat achter deze eerste reactie en kan deze inmiddels aanvullen met de informatie zoals opgenomen in de beantwoording van uw vragen. Deze informatie delen wij via diverse kanalen ook met de inwoners van Lansingerland en in het bijzonder de gebruikers van de afvalpassen.
- Vraag Vindt het college een betrouwbare overheid waarop inwoners kunnen rekenen belangrijk?
- Antwoord Het college vindt een betrouwbare overheid waarop inwoners kunnen rekenen zeker belangrijk.
- Vraag Hoe verhoudt zich deze onveilige pas tot de zorgplicht die de gemeente heeft?
- Antwoord De gemeente heeft onder andere de zorgplicht om zorgvuldig om te gaan met de belangen en gegevens van haar inwoners. Om die reden is direct een impact-analyse gedaan en is gekeken naar de mogelijke consequenties voor de inwoners van het kopiëren van de afvalpas. De persoonsgegevens worden niet gekopieerd en het risico op het kopiëren is zeer beperkt als de inwoners zich houden aan de regels en oproep om de afvalpas goed te beheren. Daarnaast is het, zoals eerder aangegeven, mogelijk om tijdig na te kijken hoeveel ledigingen op de pas geregistreerd staan.
- Met de eerdergenoemde upgrades, waardoor passen niet meer gekopieerd kunnen worden en reeds gekopieerde passen niet meer gebruikt kunnen worden, dekken wij het risico verder af.
- Vraag Eerder werd Arnhem op de vingers getikt vanwege het gebruik van de onveilige pas, zie ([Autoriteit Persoonsgegevens dwingt Arnhem blijvend te stoppen met afvalpas - IT Pro - Nieuws - Tweakers](#)). Zijn onze afvalpas en klico's privacyproof? Zo ja, hoe? Zo nee, waarom niet?
- Antwoord In het artikel waar u naar verwijst, was het probleem dat de gemeente Arnhem zonder aanwijsbare reden persoonsgegevens registreerde via de afvalpas. Daar is in onze gemeente geen sprake van.

Bij ons zijn de passen tot op heden geanonimiseerd, waardoor het adres niet te herleiden is en hiermee voldoen wij aan deze rechterlijke uitspraak. Op 1 januari 2023 vervalt deze anonimisering. Vanwege de door het raadsbesluit gewijzigde Afvalstoffenheffing is er nu een gegronde reden en voldoende grondslag voor Lansingerland om de persoonsgegevens vanaf die datum wel te registreren. Deze registratie is nodig om het variabele deel van de Afvalstoffenheffing per huishouden te kunnen innen.

Wij voerden recent een DPIA uit waarin het proces door Privacy Management Partners (PMP) volledig is doorgelicht en akkoord is bevonden. De DPIA deelden wij in november met de gemeenteraad.

- Vraag De Autoriteit Persoonsgegevens stelt dat de gemeente de afvalpas 'Goed moet beveiligen', zie ([AP: Gemeente Arnhem past afvalstelsel aan | Autoriteit Persoonsgegevens](#)). Hoe rijmt het college dit met de keus voor een chip die in 2009 al werd gekraakt?
- Antwoord Het college is het eens dat de gemeente gedegen om dient te gaan met de persoonsgegevens die geregistreerd worden, zoals bedoeld in het genoemde artikel. Zoals eerder aangegeven worden bij een eventuele kopie van de afvalpas geen persoonsgegevens gekopieerd.
- Het college liet de eerdergenoemde DPIA uit voeren om zekerheid te hebben over het waarborgen van de AVG-principes.
- Vraag Is het college nog steeds van mening dat difter op 1 januari vlekkeloos kan worden ingevoerd?
- Antwoord Het college is van mening dat we goed voorbereid zijn op de invoering van een gedifferentieerd afvaltarief per 1 januari 2023.